

Anne babasından ilgi ve şefkat görmeyen, hatta sürekli hakaret ve şiddet gören, aile kavgaları ve huzursuzluk ortamı içinde yetişen, bakıcılarının, yakınlarının ve kreş hocalarının ters ve sert tepkilerinden etkilenen, cinsel istismar ve sapık davranışlarla taciz edilen, şiddet içerikli ve şehvet tahrikli dizi ve filimler izleyen çocuklar... İmani telkinden ve ahlaki öğretilerden habersiz büyütülen, Milli ve manevi değerler benimsetilmeyen, sadece dünyevi çıkarları ve maddi amaçları gözetilen, nefsi ve hayvani dürtüleri devamlı tetiklenen çocuklar... Özellikle anne babaları çalıştıkları, hafta sonları da biriken ev işleriyle uğraştıkları için, ihtiyaç duydukları ilgi ve sevgi kendilerine yeterince verilmeyen, terbiyeli ve seviyeli arkadaş gruplarına katılıp sosyalleşemeyen, cami ve sohbet gibi manevi atmosferden, komşuluk ve akrabalık ilişkilerinden mahrum ve başıboş büyüyen, çocuksu hevesleri ve doğal hareketleri sürekli bastırılıp ezilen ve ürkütülen, böylece duyguları ve arzuları körletilip ertelenen çocuklar; maalesef kahramanlıkla, korkaklık arasında, çok iyi insanlıkla şeytanlık sınırında, büyük fedakârlıkla zulümkarlık ortasında çok ani değişiklik ve güvensizlik sergileyen ve nerede nasıl hareket edeceği kestirilemeyen bozuk bir ruh haline ve psikolojik dengesizliğe düşebilmektedir. Bunların en yaygın belirtisi ise; çirkin ve küfürlü sözler söylenmesi, kaba ve ayıp tepkiler verilmesi, edepsiz ve terbiyesiz tavırlara yönelmesi, büyüklere hürmet ve riayet, küçüklere sevgi ve sahiplik gösterilmemesi, kısaca hayasızlık edilmesidir.

Hayâ ve utanma duygusu; bozulmamış fitratın gereğidir ve imandan gelir. Fuhuş ve arsızlık ise, çirkin ve edepsiz söz ve davranış demektir. Haddi aşan her şeye fâhiş denir. Buradaki anlamı, çirkin olan işleri, açık kelimelerle anlatmak; müstehcen, yani edebe, ahlaka aykırı, açık saçık konuşmak ve şehvetine esir olmak demektir. Abdest bozma ve cima (helal hanımıyla buluşma) için kullanılan kelimeleri bile örtülü söylemek gerekir. Bu kelimeleri açıkça belirtmek fahiş ve çirkindir. Çünkü bunları dile getirmek, mürüvete ve dindarlığa uygun değildir, hayâyı giderir. Bunları anlatmak gerekince, açıkça ifade edilmeyip, kinaye olarak söylemelidir! Kinaye, bir şeyi, açık anlamları başka olan kelimelerle dile getirmektir. Mesela, Allahü Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de, cima için lems [dokunmak] kelimesini söylemiştir. [1]

Hadis-i şerifte, **“Fahiş ve terbiyesiz konuşmayı adet haline getirenlere cennet haramdır”** [2]

1 uyarısı dikkat çekicidir. Dinimizde hayânın yeri çok mühimdir. Hayâsı olan, Allah-ü Teâlâ'dan utandığı için günah işlemekten çekinir. İnsanlardan utanmayanın Allah'tan da utanmadığı bir gerçektir. Açıktan günah işleyen, hem insanlardan, hem de Allah'tan çekinmediğini gösterir. **“Allah'ın bildiğini kuldân ne saklayayım”** demek yanlışdır ve azgınlık alametidir. Çünkü gizli işlediği bir günahı başkalarına açıklamak doğru değildir ve bir nevi teşvik edicidir.

İnsanlardan utanarak, günahı gizlemek de hayânın gereğidir. Günahın açık işlenmesi, fâsıklara cesaret verir. İnsanlar; **“Falanca günah işliyor. Ben de işlesem ne çıkar”** diyebilir. Riya olmaması için nafile ibadeti gizlemek caizdir. Onun için, **“Kabahat de gizli, ibadet de gizli”** denmiştir.

“Hayâ elbisesine bürünenin ayıbı görülmez. Duyulunca hoşlanılacak şeyleri yapın! Kimsenin duymasını istemediğin ve duyulunca hoşlanılmayan şeylerden kaçının” emredilmiştir. Hz. Ebu Bekir’in,

“Hayâsız kişi, halk içinde çıplak dolaşan gibidir”

uyarısı önemlidir. Allah-ü Teâlâ’dan utanmak, imanın kuvvetli olduğuna, hayâsızlık da, imanın zayıf olduğuna alamettir. Hayâ, imanın temelidir.

Bunu gibi “sürekli sözünden dönmek, çelişkili tavırlar sergilemek, hakaret gördüklerine, makam ve çıkar hatırına hürmet etmek, sık sık tavrını ve tarzını değiştirmek” pişkinlik halidir ve karakterin yalama olduğunu göstermektedir.

Kâfirler, Müslümanların imanlarını yok etmek için, önce hayâlarını, yani utanma duygularını yok etmeye yönelmiştir. Plajlarda, podyumlarda spor ve sanat adı altında avret yerlerinin açılmasına ve çıplak dolaşarak şehvetin kamçılanıp fuhşun yaygınlaşmasına önderlik edilmiştir. Fuhşu özendirmeye seks bilgisi denmektedir. Eğlenmek için fuhuş içeren fıkralar üretilmektedir. Bu ve seks bilgilerine ilericilik ve faydalı bilgi diyerek gençler hayâsızlığa itilmektedir. Moda salgınıyla göğüsleri, göbekleri teşhir edip toplumu soysuzlaştırma sürecine hız verilmiştir.

Hayânın en kıymetlisi, elbette Allah-ü Teâlâ’dan utanmaktır. Allah-ü Teâlâ’dan utanan kimse, bütün çirkin işlerden uzak duracak, kendine ve insanlığa daima iyilik yapacaktır. Müslümanlar hayâlarının bozulmaması için çok dikkat etmeleri lazımdır. İslâmiyet, hem fen bilgilerinde çalışmayı, hem de güzel ahlâklı olmayı, herkese iyilik yapmayı buyurmaktadır. Müslümanlar, cahillerin yalanlarına aldanmamalı, onların çıplak dolaşmalarını, seks bilgisi adı altında fuhşu yaygınlaştırmalarını taklide çalışmamalıdır. Bütün güzellikler, iyilikler İslâm ahlâkındadır. Bütün çirkinlikler ve kötülükler ise, ahlâksız ve hayâsız Batı’nın bozuk hayat tarzındadır.

Onların oyununa gelmemelidir! İnsanların şerefi, ilim ve edepidir. Sanmayınız ki şeref; mal, mülk ve neseledir!

Bakınız banyoda kimse yokken de, peştamalsız yıkanmak mekruh sayılmıştır. Gerçi küçük yerde caiz olur diyen âlimler de vardır. Bu bakımdan peştamal ile veya dizlere kadar uzun

çamaşır veya don ile yıkanmalı, omuzlarımızda bulunan meleklerden utanmalıdır. Hadis-i şerifte, **“Çıplak durmaktan sakının! Hep sizinle beraber bulunan ve yalnız cimada ve helâda ayrılan hafaza meleklerinden utanın ve onlara saygılı olun!”** buyrulmaktadır.

Yıkanırken olduğu gibi, otururken ve yatarken de Allah'tan utanmalıdır! Hadis-i şeriflerdeki:

“Yıkanırken örtünün! Allah, hayâ sahibidir. Utanıp örtüneni sever”

“Avret yerlerinizi örtün! Yalnız iken de Allah-ü Teâlâ'dan hayâ edin!” uyarılarına kulak asmalıdır.

Peygamber efendimiz, yüzükoyun yatan birine, “Kalk, bu yatış, cehennem ehlinin yatışıdır” ikazında bulunmuşlardır. Yüzükoyun ve örtüsüz yatan birine de, “Bu, Allah'ın hiç sevmediği bir yatış şekli” buyurmuşlardır.

Hadis-i şeriflerde:

“Hayâ ve az konuşmak imandan, fahiş laf ve çok söz nifaktandır” [3]

“Kim, dünyada günahını gizlerse, Allah-ü Teâlâ da, Kıyamette, o günahı herkesten saklayacaktır” [4]

“Bir günaha düşen, Allah'ın örtüsünü, onun üzerinde bulundurmalıdır!” [5] (Yani utanıp gizli tutmalıdır”

“Hayâ imandandır” [6]

“Hayâ tamamıyla hayırdır” [7]

“Hayâ, imanın nizamıdır. Nizamı bozulan şeyin, parçaları darmadağın olacaktır” [8]

“Hayâ, iffet, dile hakim olmak ve akıl imandandır. Cimrilik, fuhuş, çirkin sözlü olmak ise hayâsızlıktan ve münafıklıktandır” [Beyhekî]

“İman çıplaktır; süsü hayâ, elbisesi takva, sermayesi fıkıh, meyvesi ameldir” [9] “Amelsiz iman boş bir iddiadır”

“Hayâ insan olsaydı, Salih ve saygın biri, fuhuş insan olsaydı, kötü ve bayağı biri olurdu” [10]

“Hayâsı olmayanın dini bozulacaktır. Hayâsız kimse Cennete sokulmayacaktır” [11]

“Hayâ ile iman bir aradadır. Biri giderse, öteki de durmayacaktır” [12]

“Fahiş ve çirkin sözlerden şiddetle kaçın!” [13]

“Mümin, ayıplamaz, lânet etmez, fahiş söz söylemez” [14]

“Cennet, fahiş ve çirkin söz konuşana haramdır” [15]

“Allah-ü Teâlâ, fahiş ve çirkin söz söyleyeni sevmez” [16]

Hayânın iman ile hayâsızlığın da imansızlık ile ilgisi açıktır. Hayâsızın kötülüğe ve küfre düşmesi kolaylaşır. Hadis-i şerifte, “Hayânın azlığı küfürdür” [17] buyrulmaktadır. Hayâsız olan mürüvetsiz olacaktır. İnsanları, hayâsızların zararından sakındırmak için tedbirler alınmıştır. Hadis-i şerifte,

“Hayâ örtüsünü üzerinden atanlar ve insanları yoldan çıkaranlara hürmet ve rağbet etmek fasıklıktır”

[18]

buyrulmaktadır.

Bugün ahlaksız diziler, filmler ve özellikle porno siteleri ahlakımızı yok eden şeytan tuzaklarıdır.

Eğlence mübah ve ölçülü olmalıdır!

Asık yüzlü, somurtkan insanların pek sevilmediğini hepimiz biliriz. Güler yüzlü insanların sattığı sirkeyi alırız da, asık suratlı insanların sattığı balı almak istemeyiz. Bu, insanların tabiatında bulunan bir özelliktir. Yoğun çalışmalar ve üzücü olaylar karşısında sıkılan insanın, biraz rahatlamaya ve neşeli olmaya ihtiyacı vardır. Bunun için ara sıra fıkra anlatmak, şakalaşmak, spor yapmak, meşru oyunlara katılmak suretiyle stres atmak faydalıdır. Peygamber Efendimizin de şakalaştığı, **“Ben de şaka yaparım, fakat doğru konuşurum”** buyurduğu hadis kitaplarında kayıtlıdır. Bir defasında, yaşlı bir kadına,

“Cennete kocakarı girmez”

buyurmuş, kadıncağz üzölmüş, bunun üzerine kadına,

“Sen o zaman genç olacaksın!”

şeklinde hatırlatma yapmıştır. Güler yüzlü, yumuşak ve cana yakın insanlarla konuşmak, tanışmak ve kaynaşmak kolaydır. Asık suratlı ve kaba tavırlı insanlar ile konuşmak ise sıkıntıdır. İhtiyaç kadar konuşulup, bir an önce ayrılmaya çalışılır.

Ancak günümüzde müstehcen fıkraların söylenmesi ve porno filmlerin izlenmesi yaygınlaşmıştır. Bu durum haya damarlarını çatlatmış, ahlaki yozlaştırmıştır. Şakalaşması ve insanların birbirlerini hoş tutması güzeldir ama bunun doğru yolla olması lazımdır. Dinimizin caiz saymadığı, Peygamber Efendimiz’in yapmadığı ve yasakladığı şeyler akli ve vicdanı karartır. Bunları yapıp da çevremizdeki insanlara “zararsız” mesajını vermek günahdır. İnsanlar birbirlerini örnek alırlar, hele bir de hatırı sayılır bir kişi isek bizim daha da dikkatli olmamız şarttır. Rabbim bizleri hayâsız ve imansız ölmekten korusun diye dua etmeli ve dikkatli olmalıdır.

Başlıca Kişilik Bozuklukları:

Hayasızlık ve utanmazlık kötü olduğu gibi, aşırı pıntılık ve pısrıklık psikolojisi de yanlış ve yersizdir. Duygularda, insan ilişkilerinde, davranışlarda dengesizlik ve aşırı kaybetme korkusu da yaygın ve gereksizdir... Borderline kişilik: (Tam sınır noktasındaki kırılğan ruh hali; kendini kaplan-kahraman görürken, bir anda kedi gibi pısrıklığa ve korkaklığa kapılma psikolojisi)

genelde çocuklukta yaşanan önemli bir kayıp yaşanması, anne-baba ile olan bağın dengesiz olması, travma, kötü muamele ya da duygusal olarak yoksun bırakılması gibi nedenlere dayanmaktadır. Oldukça yaygın görülen bir hastalıktır, toplumun yüzde 2 ya da 3'ünün sahip olduğu psikolojik bir sıkıntıdır.

Bor

derline kişilik

bozukluğu olanlar, sürekli olarak terk edilme duygusunun yaşattığı panik ile mücadele etmek durumundadır. Genel olarak davranışlarınız değişken ve ani hareketlerden oluşuyorsa, duygularınız sürekli farklılaşıyorsa, insanlarla olan ilişkileriniz haliyle yoğun ve fırtınalıdır.

Kaybetme korkusu ve yenilgi endişesi:

Ruhi olgunluğa ulaşamayanların, bir taraftan değer verdikleri insanlara tutunmak için çılgınca çabalarırken, bir yandan da kaybetme korkusundan kaçınmak için onları önemsizleştirmeye çalıştıkları saptanmıştır. Yalnızlık duygularını uzaklaştırmak için çevrelerini, insanlarla doldurmaya, hatta sevmedikleri insanları bile etrafına toplamaktadır. İnsanlarla olan ilişkilerini de strese yol açan olaylar, örneğin maddi zorluklar ve olumsuz tavırlar bu tiplerin psikolojisini daha da yıpratmaktadır.

Yalnızlık ve terk edilmişlik düşüncesi:

Borderline kişiliğe (değişken ve dengesiz kişilik bozukluğu haline) sahip kişilerin kendine güven duyguları çok kırılğan olduğu için insanlar tarafından kabul edilmeye ya da reddedilmeye karşı aşırı derecede hassasiyet gösterilir. Eğer bu hastalığa sahipseniz, bir ilişkiniz olsa bile kendinizi dışlanmış ve yalnız hissedersiniz. Olası bir kayıp, ayrılık ya da terk edilme ihtimali karşısında kendinizi sürekli tehdit altında zannedersiniz ve genelde hiddet, aşırı öfke, aşağılama ya da sözlü saldırılar ile tepki verirsiniz. Borderline kişiliğe sahip insanların duygularını kontrol etmekte zorlandıkları yaygın olarak bilinmektedir. Ayrıca bazı durumlarda yalnızlık ve terk edilmişlik duygularından kurtulmak için alkol ve uyuşturucuya sığınmak, yeme bozuklukları, dikkat çekmek için kendine zarar vermeye hatta intihara kalkışmak gibi davranışlar görülebilir

Tedavi yöntemleri:

Kişilik hastalıklarının erken yaşlarda gelişiyor olması ve insanların kendilerini bu hastalık ile tanımlıyor olması tedavinin çözümünü zorlaştırmaktadır. Tedavinin başarılı olabilmesi için kişinin kökleşmiş davranış kalıplarına, yaklaşımlarına, bakış açlarına, ilişki yapılarına ve kapasitelerine bakılması lazımdır. Genelde kişilik problemleri psikoterapi ile çözümlenebilmesine rağmen, uzun zaman içinde yerleşmiş olan bu dengesiz duygu, düşünce ve davranış alışkanlıklarını değiştirmek yoğun ve sürekli tekrarlanan bir tedavi ve öğrenme sürecini kaçınılmaz kılmaktadır. İmani duygularını, Kur'an'la bağlarını güçlendirmek ve ibadet alışkanlığı bu kişiler için manevi bir ilaçtır.

Özellikle kişi bu saplantılardan kurtulmak istiyorsa, iyileşmek için çaba sarf ediyorsa ve problemlerinin sorumluluğunu üstleniyorsa sıkıntıları aşması kolaylaşır. Ama diğer tarafta kişi sorunlarının başkalarından ya da çevresinden kaynaklandığına inanıyorsa, kendi sorumluluğunu üstlenmeyi reddediyorsa ve problemlerini çözemeyecek kadar güçsüz ve zayıf olduğunu iddia ediyorsa iyileşme süreci haliyle uzayacaktır.

Psikolojik Bozukluk Belirtileri:

- 1- İnsanları kutsallaştırma ile aşağılama arasında sürekli değişen bir ilişki
- 2- Tehlikeli boyutlarda kendine güven eksikliği ve dengesizlik
- 3- Ruh halinde sürekli ve büyük değişimler.
- 4- Aşırı ve yoğun öfke belirtileri
- 5- Kızgın ve saldırgan patlama halleri

6- Ayrılıkta ya da kayıp anında panik psikolojisi

7- Kişinin sürekli olarak kendini boş ve değersiz hissetmesi.

Buna eşlik eden problemler:

- Depresyon ve distimi tavırları

- Alkol-madde kullanım alışkanlıkları

- Yeme bozuklukları

- Travma sonrası stres sıkıntıları

- Dissosiyatif kimlik bunalımları

- Diğer kişilik bozuklukları.

Ve işte sevdiğiniz insan tam bu 'sınır'daysa...

- Bir şeye karar verdiğinde sizin de onayınızı almak isteyecektir. Onun her hareketini onaylama yerine, çeşitli seçenekler sunulması daha iyidir. 'Ayaklarının üzerinde durabilirsen sağlıklı olacaksın' mesajı verilmelidir.

- **Öfke patlamalarında onun yanında olduğunuzu hissettirin. 'Şu an yanındayım, seni bırakmıyorum' diyerek sıkıntısını azaltmaya yönelin. Yalnızlık duygusu azaldığında öfke krizi ve stresi sona erecektir.**

- **Olumsuz davranışları karşısında soğuk davranmayın, onunla ilgilenin. Soğuk davranmak ya da surat asmak terk edilme duygusunu yoğunlaştırarak saldırgan davranışları artırabilir.**

- **Strese dayanamadığı için sorumluluklarını yerine getirmediğinde yalana başvurabilir. Suçlayıcı olmadan sorunlarınızı dile getirin ve dertleşin.**

- **Borderline kişilik bozukluğu tedavisi ilaç ve psikoterapi gerektiriyorsa, tedavi olması için ikna edilmeli ve doktoruyla diyaloga geçmelidir.**

Çocuk ihmali ve istismarı

Çocuk ihmali ve istismarının hem çocuklar, hem aileler, hem de toplum üzerinde ömür boyu devam edecek etkileri olduğunu belirten uzmanlar, ihmal ve istismarın sonuçlarının genellikle fiziksel, ruhsal, davranışsal ve sosyal açılardan ele alındığını, ancak gerçek yaşamda tüm bunları birbirinden ayırmanın olanaksız olduğunu hatırlatmaktadır. Fiziksel sonuçlar (örneğin çocuğun gelişmekte olan beyninin hasar görmesi gibi) psikolojik sonuçlar da doğurmaktadır (zihinsel gelişim geriliği veya duygusal bozukluklar gibi). Psikolojik sorunlar ise sıklıkla yüksek riskli davranışlara yol açmaktadır. Örneğin depresyon ve kaygı kişinin sigara, alkol ya da uyuşturucu kullanmasına neden olmaktadır. Çocuk istismarının çoğunlukla iç içe geçmiş ve birbirinden ayrılması güç olsa da en sık görülen fiziksel, psikolojik ve davranışsal sonuçları vardır.

İhmal ve istismarın fiziksel sonuçları:

İhmal ya da istismarın fiziksel etkisi nispeten hafif (morluk, kesik gibi) veya çok ağır (kemik kırılması, iç kanama ve hatta ölüm) olabilir. Bazı hallerde fiziksel etkiler geçici olabilir ancak çocuğun yaşadığı acı ve ıstırapın ölçülmesi mümkün değildir. Öte yandan çocuk istismarının

uzun vadeli fiziksel ve ruhsal sonuçlarının neler olduğu hala tam olarak belirlenmemiştir.

Bunlardan bazıları

Sarsılmış bebek sendromu: Bir bebeği sarsmanın ilk etkisi kusma, beyin sarsıntısı, solunum sıkıntısı, nöbetler ve ölüm olabilir. Uzun vadeli sonuçları ise körlük, öğrenme güçlükleri, mental retardasyon, serebral palsi veya felç olabilmektedir.

Beyin gelişiminin zedelenmesi: Çocuk ihmali ve istismarının bazı hallerde beynin belirli bölümlerinin doğru bir şekilde gelişmesini engelleyerek fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişimi zedeleyebildiği çalışmalarla tespit edilmiştir. Ayrıca kronik istismarın neden olduğu stres beynin bazı bölgelerinde "aşırı uyarılmaya" neden olarak hiperaktivite, uyku bozuklukları ve anksiyeteye yol açabilmekte, travma sonrası stres bozukluğu, dikkat eksikliği/hiperaktivite bozukluğu, davranış bozukluğu ve öğrenme ve hafıza ile ilgili güçlüklerle de neden olabilmektedir.

İhmal ve istismarın ruh sağlığı açısından sonuçları

İhmal ve istismarın ilk başta oluşturduğu etkiler; izolasyon, korku ve pısrıklık, düşük özgüven, depresyon ve ilişki bozuklukları ve panik gibi yaşam boyu sürebilen sonuçlar doğurabilmektedir.

Ruh sağlığının bozulması: Uzun vadeli bir araştırmada çocukluğunda istismara uğrayan genç yetişkinlerin yüzde 80'inin 21 yaşında en az bir psikiyatrik bozukluk alameti gösterdiği belirlenmiştir. Bu genç yetişkinler; depresyon, aşırı telaş ve tedirginlik, içine kapanıklık, ürkeklik ve intihar girişimleri de dahil çeşitli sorunlar göstermişlerdir. İhmal ve istismar ile bağlantılı diğer psikolojik ve duygusal durumlar arasında ise panik bozukluğu, disosiyatif bozukluklar, dikkat eksikliği/hiperaktivite bozukluğu, travma sonrası stres bozukluğu ve reaktif bağlanma bozukluğu gözlenmiştir.

Zihinsel sorunların artması: ABD'de yapılan bir araştırma, istismara uğrayan çocukların zihinsel kapasite, dil gelişimi ve akademik başarı puanlarının genel popülasyondan daha düşük olduğunu tespit etmiştir.

Sosyal intibak zorlukları: Yakınları veya bakıcıları tarafından ihmal ve istismar edilen çocuklar çoğunlukla bunlara karşı güven duygusunu yitirmektedir. Bu güven sorunları diğer yetişkinlerle ve akranları ile bağlanma sorunlarının yaşanmasının da nedenidir.

İhmal ve istismarın davranışlarla ilgili sonuçları

Çocuk ihmal ve istismarının tüm kurbanlarında davranış sorunları görülmeyebilir, ancak çocuk ihmal ve istismarının aşağıdaki davranış sorunlarına yol açma olasılığı yüksektir:

Ergenlik döneminde karşılaşılan sorunlar: Araştırmalar ihmal ve istismar edilen çocukların en az yüzde 25'inin suça yönelme, cinsel dengesizlikler, eğitim ve öğretimde ilgisizlikler, uyuşturucu kullanımı ve ruh sağlığı sorunları yaşadığını göstermiştir.

Çocuk suçlular ve yetişkin suçlular: ABD Ulusal Adalet Enstitüsünün yaptığı bir araştırma ihmal ve suiistimal edilen çocukların, “ **çocuk suçu olarak tutuklanma**

” oranının yüzde 59'u bulunduğunu göstermiştir. Aynı araştırma, ihmal ve istismarın yetişkinlikte suça yönelik davranışta bulunma olasılığını yüzde 28 ve şiddet içeren suç işleme olasılığını yüzde 30 oranında artırdığını belirlemiştir.

Alkol ve uyuşturucu kullanımı: Araştırmalar ihmal ve istismarın sigara, alkol ve uyuşturucu yönelimini hızlandığını tespit etmiştir. ABD Uyuşturucu İstismarı Ulusal Enstitüsünün yaptığı bir araştırmada uyuşturucu tedavi programına katılan kişilerin üçte ikisinin çocukluğunda suiistimal edildiği belirlenmiştir.

İstismar davranışı: Kendi evlatlarına istismarda bulunan anne-babalar da, sıklıkla çocukluklarında istismar görmüş kimselerdir. İhmal ve istismar edilen çocukların yaklaşık üçte birinin yetişkin dönemlerinde kendi çocuklarını ihmal ve istismar ettikleri bildirilmektedir.

Karakter şekillenmesi sürecindeki çocuklarımıza nasıl davranalım?

Peygamber Efendimiz çocukların aklen ve ahlaken yetişip olgunlaşmasına da, oyunlarına ve psikolojik doyumlarına da çok önem vermiş, hatta zaman zaman onlarla oyun oynayarak ilgilenmiştir. Hz. Peygamber (sav), "**Çocuğu olan onunla çocuklaşsın**" diyerek, anne babalara çocuklarını bizzat eğlendirmelerini tavsiye etmiştir. Peygamberimiz (sav) çocukların yüzme, koşu, güreş gibi oyun ve sporlarla meşgul edilmelerini de tavsiye etmiş, hatta torunlarını ve çevresindeki çocukları buna teşvik etmiştir.

“Çocuklarınızla oynayın” emri, “onları sosyal hayata hazırlayın ve kendilerine öz güvenlerini kazandırın” demektir.

-Birçok sahabe, Peygamber Efendimizin çocukları nasıl sevdiğini, onlarla nasıl ilgilendiğini ve oyunlar oynadığını haber vermiştir. Bunlardan bazıları şöyledir:

H. Enes (ra): "**Resulullah aleyhissalatu vesselam çocuklarla şakalaşmada insanların en önde olanıydı.**" [\[19\]](#)

-El Bera (ra): "**Peygamber Sallallahu aleyhi vesellemi Hasan omzunda iken gördüm...**" [\[20\]](#)

-Peygamberimiz (sav) kızı Hz. Fatıma (ra)'ya şöyle derdi: "**Haydi şu oğullarımı (Hasan ve Hüseyin) çağır bana! Ondan sonra o ikisini göğsüne basar, koklardı.**" [\[21\]](#)

-Ya'la İbnu Mürre (ra) Peygamberimiz (sav)'in çocuklara olan sevgisine, onlarla nasıl şakalaştığına dair şunları anlatmıştır: -"Bir grup ashap, Resulullah ile birlikte Aleyhissalatu Vesselam'ın davet edildiği bir yemeğe gittiler. Yolda torunu Hüseyin'e rastladılar, çocuklarla oynuyordu. -"Resulullah (sav) çocuğu görünce ilerleyip cemaatin önüne geçip onu tutmak için ellerini açtı. Çocuk ise sağa sola kaçmaya başladı. Resulullah da onu takliden sağa sola koşarak, tutuncaya kadar peşinde koştu. Yakalayınca ellerinden birini çenesinin altına diğerini de ensesine koyup öptü ve **'Hüseyin bendendir. Ben de Hüseyin'denim. Kim Hüseyin'i severse Allah da onu sevsin. Hüseyin sıbtlardan bir sıbttır (torun)' buyurdu**

"

[\[22\]](#)

-Hz. Enes (ra)'in bildirdiğine göre Resulullah (sav), "**dünyadaki iki reyhanım**" dediği torunları Hasan ve Hüseyin'i sık sık yanına çağırıp onları koklar ve bağrına basardı.

[23]

Peygamberimiz çocukları kucaklardı. Bu davranış, onlara sevgi göstermesi ve şefkatle eğitmesidir.

"Babam beni, Hz. Abbas (ra) ise oğlu Fadlı (ra)'ı Resulullah'a gönderdi. Huzurlarına girdiğimiz zaman bizi sağlı sollu oturttu ve bizi öylesine sıkı kucakladı ki daha kuvvetlisini görmedik." [24]

Efendimiz çocuklara hayır dualar ederdi. Bu, çocuklarımıza ve yakınlarımıza sevgimizi sözle ve dua ile iletmemiz gerektiğini öğretmektedir.

Resulullah (sav) çocuklara olan sevgisini gösterirken sıkça onların başlarını okşardı ve onlara hayır duaları ederdi. Örneğin Yusuf İbni Abdilllah İbni Selam (ra), "**Hz. Peygamber (sav) beni Yusuf diye isimlendirdi ve başımı okşadı**"

demiştir. Amr İbnu Hureys (ra) ise annesinin kendisini Hz. Peygamber (sav)'in huzuruna götürdüğünü, Resulullah (sav)'ın başını okşayıp bol rızka kavuşması için dua ettiğini, Abdullah İbnu Utbe (ra) de beş-altı yaşlarındaiken Peygamberimiz Efendimizin başını okşayarak, zürriyeti ve bereketi için dua ettiğini hatırlayabildiğini söylemiştir.

[25]

Çocuklara ikram ederdi. Böylece onlara paylaşmayı, yardımlaşmayı, fiilen öğretmekte ve göstermektedir.

Hz. Muhammed (sav)'in çocuklara gösterdiği ilgili ve sevgi dolu tavrı, Ebu Hüreyre (ra) de şu örneklerle anlatmıştır:

"Meyvenin ilk çıkarını getirildiği zaman Resulullah (sav) şöyle derdi: '**Allah'ım Bize, Medine'mize, meyvelerimize, müdd ve saimıza (yani ölçeklerimize) kat kat bereket ver'**

diye dua ederdi. Sonra meyveyi orada bulunan en küçük yaştakine verirdi." [\[26\]](#)

Hız. Peygamberimiz çocuklara karşı yumuşak ve şefkatliydi. Bu, onların karakterini şekillendirmek içindir.

"Çocuğa karşı yumuşak davranmak Allah Resulü'nün adetlerindendi. Allah Resulü bir seferden döndüklerinde çocuklar kendilerini karşılardı. Allah Resulü de durur sahabelerine çocukları kaldırmalarını emrederdi. Onlar da çocukların kimini Allah Resulü'nün önüne kimisini terkisine bindirir ve bazılarını da kendileri bineklerine yüklerdi." [\[27\]](#)

[\[1\]](#) Nisa: 43

[\[2\]](#) Ebu Nuaym

[\[3\]](#) Tirmizî

[\[4\]](#) Müslim

[\[5\]](#) Müslim

[\[6\]](#) Buharî

[\[7\]](#) Buharî

[8] İbni Mace

[9] Deylemî

[10] Taberânî

[11] Deylemî

[12] Hakim

[13] Nesâî

[14] Tirmizî

[15] İbni Ebiddünya

[16] İbni Ebiddünya

[17] Hakim

[18] Haraiti

[19] Kütüb-i Sitte, Muhtasarı Tercüme ve Şerhi, Prof. Dr. İbrahim Canan, 15. cilt, Akçağ Yayınları, Ankara, s.209

[20] İmam Muhammed Bin Muhammed bin Süleyman er-Rudani, Büyük Hadis Külliyyatı, Cem'ul-fevaid min Cami'il-usul ve Mecma'iz-zevaid, cilt 5, İz Yayıncılık, s.135

[21] İmam Muhammed Bin Muhammed bin Süleyman er-Rudani, Büyük Hadis Külliyyatı, Cem'ul-fevaid min Cami'il-usul ve Mecma'iz-zevaid, cilt 5, İz Yayıncılık, s.136

[22] Kütüb-i Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi, Prof. Dr. İbrahim Canan, 16. cilt, Akçağ Yayınları, Ankara, s.519

[23] Kütüb-i Sitte, Muhtasarı Tercüme ve Şerhi, Prof. Dr. İbrahim Canan, 2. cilt, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 508

[24] Kütüb-i Sitte, Muhtasarı Tercüme ve Şerhi, Prof. Dr. İbrahim Canan, 2. cilt, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 508

[25] Kütüb-i Sitte, Muhtasarı Tercüme ve Şerhi, Prof. Dr. İbrahim Canan, 2. cilt, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 509

[26] Haydar Hatipoğlu, Sünen-i İbni Mace Tercemesi ve Şerhi, Kahraman Yayınları, 9. cilt, İstanbul 1983, s. 82

[27] Kütüb-i Sitte, Muhtasarı Tercüme ve Şerhi, Prof. Dr. İbrahim Canan, 2. cilt, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 510